

Přiznávání dětí a mladistvých k trestné činnosti má svá pravidla

Náš právní řád přiznává každé osobě, která dovršila věku 15 let,¹ právo odepřít vysvětlení², pokud by jí sobě způsobila nebezpečí trestního stíhání. To znamená, že pachatel trestné činnosti může odmítnout vypovídat na otázky příslušníka Policie ČR, aby se nedostal „do problémů se zákonem.“ Nemusí na sebe „nic prásknout.“ Jinými slovy: pachatel má právo u výslechu (u podání vysvětlení, u výslechu podezřelého, u výslechu obviněného) mlčet a policie nesmí žádným způsobem nutit pachatele k přiznání trestné činnosti. Dokonce má „právo“ nemluvit pravdu. může si vymýšlet příběhy, může měnit obsah výpovědi donekonečna apod. Toto výsadní „právo“ není nikde v zákoně uvedeno, ale vyplývá z trestního řádu, který stanoví: „Osoba podávající vysvětlení, s **výjimkou podezřelého**, je povinna vypovídat pravdu a nic nezamlčet.“ Osoba podezřelá si dokonce může lhát, vymýšlet si příběhy, může měnit obsah výpovědi, své verze, donekonečna apod. Fantazie pachatele při výslechu není bezbřehá a mantinely nastavuje trestní řád. Pachatel svou výpovědí nesmí nikoho křivě obvinít ze spáchání trestného činu, nesmí nikoho pomluvit, nesmí nikomu nadřžovat a nesmí poškodit cizí práva. Pokud svou výpovědí tyto mantinely překročí, může být trestně stíhán za křivé obvinění, pomluvu, nadřžování a poškozování cizích práv.

Pokud se rozhodne nezletilý pachatel vypovídat a přiznává se policii k trestné činnosti, tak od **1. července 2024**³ platí pro pachatele mladší 15 let právo na **povinné právní zastoupení** a z toho vyplývá i další postup Policie ČR u podání vysvětlení žáka ve škole. Žáka, kterého považuje policie za osobu podezřelou, může policie vyslechnout (požadovat podání vysvětlení) za přítomnosti jeho advokáta. Může se stát, že policie požaduje vysvětlení po žákovi, kterého považuje za svědka události, ale výslechem zjistí uje, že se jedná o pachatele nebo spolupachatele. Je zřejmé, že podání vysvětlení takového žáka probíhá bez přítomnosti advokáta. Jakmile se začne osoba podávající vysvětlení **přiznávat** k trestné činnosti, povinností policie je podání vysvětlení (výslech) **ukončit** nebo **přerušit**. Pokračovat v podání vysvětlení je možné až za přítomnosti advokáta, který zajišťuje žákovi povinné právní zastoupení.⁴

Mladiství pachatelé mají právo na nutnou obhajobu již od roku 2003.⁵ V případě, že se mladistvý u podání vysvětlení začne přiznávat k trestné činnosti bez svého obhájce, policie podání vysvětlení nebo výslech přeruší do doby, než mladistvý si obhájce zvolí nebo mu bude ustanoven. Další výslech nebo podání vysvětlení s potencionálním mladistvým pachatelem může policie provádět za přítomnosti jeho obhájce.

---

¹ první den po 15. narozeninách

² § 158 odst. 8 trestního řádu

³ Zák. č. 165/2003 Sb., kterým se mění zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže a další související zákony

⁴ § 89a odst. 1 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže

⁵ § 42a odst. 1 zák. č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže